

Σταύρος Χριστοδουλάκης

«Τα παιδιά πρέπει να κοινωνικοποιούνται»

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΣΤΙΣ
ΣΤΕΛΛΑ ΑΠΟΣΤΟΛΑΚΗ,
ΕΙΡΗΝΗ ΔΟΥΛΑΒΕΡΗ,
ΦΙΓΕΝΕΙΑ ΜΕΤΣΙΔΑΚΗ,
ΑΝΔΡΙΑΝΑ ΜΟΥΤΣΑΪ

Η πόλη των Χανίων είναι η έδρα του Πολυτεχνείου Κρήτης, του δεύτερου και μοναδικού Πολυτεχνείου της Ελλάδας μετά το Εθνικό Μετσόβιο στην Αθήνα. Το Πολυτεχνείο Κρήτης προσφέρει πενταετείς σπουδές σε 5 σχολές μηχανικών: Παραγωγής και Διοίκησης, Ορυκτών Πόρων, Ηλεκτρολόγων και Μηχανικών ΗΥ, Περιβάλλοντος, και Αρχιτεκτόνων. Τη «γέννησή» του κάποιου τη θυμούνται. Μάλιστα, το 2020 συμπληρώθηκαν 30 χρόνια από την ίδρυση του (τημέριος τότε) Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Μηχανικών Υπολογιστών (ΗΜΜΥ), με πρωτεργάτη τον ομότιμο, πλέον, καθηγητή κ. Σταύρο Χριστοδουλάκη. Η συνέντευξη μαζί του ξεκινάει από το παρελθόν, τις σπουδές του στο εξωτερικό, τις διαφορές με την Ελλάδα, την επιστροφή στην πατρίδα, την ίδρυση ενός νέου τμήματος με αντικείμενο επιστήμες του μέλλοντος, τη σύγχρονη έρευνα και την αγορά εργασίας. Πολύτιμες είναι οι συμβουλές του προς τους νέους που θέλουν να σπουδάσουν και να χαράξουν τη δική τους επαγγελματική πορεία.

Αρχή με δυσκολίες

Όπως μας εξηγεί ο κ. Χριστοδουλάκης, όπως πολλοί διακεκριμένοι Έλληνες επιστήμονες, ξεκίνησε τις σπουδές του στην Ελλάδα και τις ολοκλήρωσε στο εξωτερικό. «Σπες αρχές με μέσα του '60 τα πράγματα στην Κρήτη ήταν πολύ δύσκολα, το νησί ήταν φτωχό, δεν υπήρχαν πανεπιστήμια, ούτε τουρισμός» δηλώνει. «Δεν υπήρχαν εμπειρίες ούτε πρότυπα, τα οποία να μπορείς εύκολα να ακολουθήσεις. Ουσιαστικά χάραξες έναν δρόμο μόνος σου».

Σπούδασε, λοιπόν, στην Αθήνα στο Τμήμα Φυσικής, την εποχή που η ζήτηση για επιστήμονες Φυσικής ήταν αξιοσημείωτη. Παρ' όλα αυτά, οι διεθνείς επιστημονικές εξελίξεις τον οδήγησαν στην Πληροφορική σε πανεπιστήμιο του Καναδά, μια πολυπολιτισμική χώρα που ευνόησε την ταχύτερη και ομαλότερη προσαρμογή του, καθώς το ακαδημαϊκό και σχολικό περιβάλλον της Ελλάδας διέφερε και διαφέρει ακόμα από αυτό του εξωτερικού.

Όπως εξηγεί «η στήριξη και η αλληλοβοήθεια που προσφέρεται απλόχερα στα ελληνικά πανεπιστήμια και σχολεία διαφέρει αρκετά από το απρόσωπο και συχνά ανταγωνιστικό περιβάλλον του εξωτερικού, κι αυτό είναι σημαντικό να το σημειώσουμε».

Η επιστροφή στα Χανιά

Τη δεκαετία του 1990 επέστρεψε στα Χανιά, στο Πολυτεχνείο Κρήτης, που δεν ήταν ακόμα ένα καταξιωμένο ΑΕΙ. Η αγάπη του για τη γενέτειρά του, την οικογένειά του, αλλά και η επιθυμία του να προσφέρει στην τοπική κοινωνία των Χανίων ήταν οι κύριοι παράγοντες που τον ώθησαν να επιστρέψει, και δεν μετάνιωσε γι' αυτή του την απόφαση. Οι οικονομικές απολαβές και οι δημοσιεύσεις του εξωτερικού, τονίζει, δεν πρέπει να συγκρίνονται με αυτές της Ελλάδας, καθώς είναι ανόμοια πράγματα και δεν πρέπει να αποτελούν κριτήριο επιλογής. Η θέληση και μόνο κάποιος να επιστρέψει και να συνεχίσει το ακαδημαϊκό του έργο στην Ελλάδα αρκεί.

Η επιστήμη της Πληροφορικής

Σήμερα ελάχιστα πράγματα μπορεί να κάνει κανείς που να μη χρειάζονται την Πληροφορική. Η εξέλιξη της επιτάχυνε όλες τις διαδικασίες. Η αυτοματοποίηση εξοικονομεί πολύ χρόνο, κι αυτή ακριβώς ήταν η κύρια συνεισφορά της επιστήμης. Ένα παράδειγμα είναι αυτό που συμβαίνει σήμερα με τον κορονοϊό. Στο παρελθόν η διαδικασία έγκρισης φαρμάκων έπαιρνε χρόνια, καθώς δεν υπήρχε αυτοματοποίηση. Σε αυτόν τον τομέα η Πληροφορική έχει βοηθήσει

Τι λέει ο ομότιμος καθηγητής του Πολυτεχνείου Κρήτης για την παιδεία, την τηλεκατάρτιση, την πληροφορική και την πόλη μας

πέρα πολύ. Οι εφαρμογές της καλύπτουν πολλές επιστήμες, όπως την Αρχαιολογία, την Ιστορία, την Ιατρική και αναπτύσσονται συνεχώς. Πληροφορική είναι και το κινητό που όλοι χρησιμοποιούμε. Όσον αφορά το μέλλον, θα δημιουργηθούν πάρα πολλές κατηγορίες εφαρμογών που δεν υπάρχουν σήμερα. Εφαρμογές, λοιπόν, θα συνεχίσουν να δημιουργούνται ακολουθώντας τις νέες ανάγκες. Ετά η Πληροφορική θα

επεκτείνεται δημιουργώντας και νέες θέσεις εργασίας. Αυτή τη στιγμή, μάλιστα, δίνει τις καλύτερες προοπτικές.

Βέβαια, η αυτοματοποίηση έχει αλλάξει πολύ την αγορά εργασίας, οπότε κάποιες θέσεις παύουν να υπάρχουν. Οι άνθρωποι θα πρέπει να βελτιώσουν αυτό που προσφέρουν για να μην το προσφέρει ο υπολογιστής. Να γίνουν πιο ευέλικτοι και πιο προσαρμοστικοί στην αγορά εργασίας.

Οι νέοι που θέλουν να σπουδάσουν Πληροφορική θα πρέπει, βέβαια, να έχουν γερές βάσεις και να είναι προετοιμασμένοι να δουλέψουν σκληρά. Αν καταφέρει κάποιος να αγαπήσει την Πληροφορική, θαιώσει μεγάλη ευχαρίστηση, γιατί οι εφαρμογές της δεν είναι μόνο εμπορικές. Πολλές έχουν να κάνουν με ανθρώπινα προβλήματα, με παροχή βοήθειας σε ανθρώπους, π.χ. ανθρώπους που δεν έχουν την ικανότητα της επικοινωνίας. «Αν δεν αγαπήσεις αυτό που κάνεις, δεν μπορείς να φτάσεις μακριά» λέει ο κ. Χριστοδουλάκης.

Η Σχολή ΗΜΜΥ

Η Σχολή ΗΜΜΥ του Πολυτεχνείου Κρήτης θεωρείται δύσκολη. Οι επαγγελματικές προοπτικές, όμως, είναι πολλές και διαφορετικές. Οι απόφοιτοί της μπορούν να εργαστούν ως καθηγητές Πληροφορικής σε σχολεία, σε εταιρείες στην Ελλάδα και το εξωτερικό, ενώ πολλοί έχουν δημιουργήσει δικές τους επιτυχημένες εταιρείες.

Η οικονομική κρίση που πέρασε η χώρα μας δυσκόλεψε τα πράγματα. Οι συστατικές επιστολές που έγραψε ο κ. Χριστοδουλάκης για φοιτητές του που ήθελαν να φύγουν στο εξωτερικό ήταν πολλές, γνωρίζοντας ότι αυτοί που θα επέστρεφαν θα ήταν λίγοι. Το ερευνητικό εργαστήριο MUSIC/TUC του ΗΜΜΥ, από όταν ιδρύθηκε από τον κ. Χριστοδουλάκη, συνδέει την έρευνα με την τοπική αγορά εργασίας.

Για παράδειγμα, ένα από τα τρέχοντα προγράμματα του εργαστηρίου αφορά παιχνίδια τα οποία δεν παίζονται σε υπολογιστή αλλά βαδίζοντας σε πραγματικό περιβάλλον, όπως σε μια πόλη. Αυτά τα παιχνίδια

είναι είτε για μάθηση είτε για διασκέδαση και μπορούν να συνδεθούν και με την τοπική βιομηχανία του τουρισμού. Άλλα προγράμματα που αναπτύσσει η ομάδα του αυτή την εποχή έχουν να κάνουν με τη μοντελοποίηση ιστορικών γεγονότων, όπως η μάχη της Κρήτης, και με πλατφόρμες για την εκπαίδευση, τις οποίες χρησιμοποιούν οι καθηγητές και οι φοιτητές. Παρ' όλα αυτά, η άποψή του για την τηλεκατάρτιση είναι ότι «οι πλατφόρμες της δεν θα έπρεπε να είναι το μέσο εκπαίδευσης, ειδικά στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια, καθώς τα παιδιά πρέπει να κοινωνικοποιούνται».

Το δίλημμα

Θέσαμε στον κ. Χριστοδουλάκη το δίλημμα «*πανεπιστημιακή καριέρα ή αγορά εργασίας*». Τι απαντά; «Το τι θυσιάζει, είναι σημαντικό να το γνωρίζει όποιος θέλει να ακολουθήσει ακαδημαϊκή καριέρα. Θα πρέπει να σκεφτεί τις δυσκολίες που συνεπάγεται για τον ίδιο και την οικογένειά του. Χρειάζεται πολλή δουλειά όπως να εδραιωθείς στο επιστημονικό περιβάλλον. Δεν είναι μια εύκολη πορεία».

Εκπαιδευτικές πρωτοβουλίες

Μια κίνηση που ξεκίνησε πρόσφατα από τον πρώην πρόεδρο του Πολυτεχνείου Κρήτης και νυν πρόεδρο της Επιτροπής Μορφωτικών Υποθέσεων της Βουλής Βασίλη Διγαλάκη ήταν το «Study in Crete», με κεντρική ιδέα τη συνεργασία όλων των ανωτάτων Ιδρυμάτων του νησιού και των ερευνητικών του Κέντρων. Στόχος αυτού είναι η ανάδειξη της Κρήτης ως εκπαιδευτικού και ερευνητικού προορισμού και η κοινή προώθηση (branding) εκπαιδευτικών προγραμμάτων με αποδέκτες ξένους φοιτητές, προσφέροντας τόσο θερινά και μεταπτυχιακά προγράμματα όσο πλέον και προπτυχιακά προγράμματα. Παράλληλα με πρωτοβουλία του κ. Διγαλάκη έχει ξεκινήσει στο Ιδρυμα η διοργάνωση εκδήλωσης ετησίως με θέμα «Ημέρα Επιστήμης και Τεχνολογίας» με κύριους αποδέκτες παιδιά Δημοτικού. Συμμετέχουν τα εργαστήρια από τις Σχολές του Πολυτεχνείου Κρήτης και πάνω από 300 εθελοντές φοιτητές.

